

Anita Rani and others v. State of Punjab and others
(R. N. Mittal, J.)

ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(15) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.

ਅਨੀਤਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1986 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 455 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

8 ਸਤੰਬਰ 1987

ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ (1855 ਦਾ XIII)—ਸੈਕਸ਼ਨ 1(ਏ), 2 ਅਤੇ 3— ਗਲਤ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ—ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵਾ—ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ—ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਰੂਪ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 1-ਏ ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਸਾਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਹੈ। ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੌਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਦਾ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੱਖ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੇਢੰਗੇ ਜਾਂ ਅਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਧਾਰਾ 7 ਅਤੇ 8)।

ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਆਰ. ਨੋਹਰੀਆ, ਪੀ. ਸੀ. ਐਸ., ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 9 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੰਦਬੁੱਧੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਪੂਰਨ ਚੰਦ, ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਆਰ ਐਸ ਸਲੂਜ਼ਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਅਗਰਵਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

ਨਿਰਣਾ

ਆਰ. ਐਨ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਅਪੀਲ ਬਿਨੈਕਾਰ-ਅਪੀਲ ਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਿਤੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1986 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(2) ਸਬਿਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 5 ਮਈ 1983 ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਕਰਫਿਊ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਕਸਬੇ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ 'ਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਮੰਦਰ ਦੀ ਛੱਤ ਤੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੁਬਾਰੇ ਦੇ ਸੀਸੇ ਦੇ ਸੀਸੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਨੰਬਰ 3, 4 ਅਤੇ 6 ਤੋਂ 10 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨੈਕਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਹਰਜਾਨੇ ਵਜੋਂ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਕਤਲ ਲਈ ਅਤੇ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਆਰਡਰ XXXIII, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

(3) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰ. 3 ਤੋਂ 10 ਨੇ ਆਰਡਰ XXXIII, ਨਿਯਮ 5, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ, ਆਰਡਰ XXXIII, ਕੋਡ ਦੇ ਨਿਯਮ 2, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮੰਦਬੁੱਧੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਟਾਰਟਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਰਡਰ XXXIII, ਕੋਡ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਜੋਂ

Anita Rani and others v. State of Punjab and others
(R. N. Mittal, J.)

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫਾਰਮਾ ਕਪੋਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ XXXIII, ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(5) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ XXXIII, ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 1A, 2 ਅਤੇ 3 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

“1A.—ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਗਲਤ ਹੈ।— ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਗਲਤ ਕੰਮ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟ, ਅਤੇ ਐਕਟ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ (ਜੇ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ) ਨੇ ਜ਼ਖਮੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੇ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਧਿਰ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗੀ, ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਤ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਕਮ।

ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਪਤੀ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਵੇਦਕ;

ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ, ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ, ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਧਿਰਾਂ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿੱਧਾ

2. ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।-ਬਸ਼ਰਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।
3. ਮੁਦਈ ਵਿਵਰਣ ਆਦਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।—ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਪਤਨੀ, ਪਤੀ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਉਹ ਆਸ਼ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਪਤਨੀ, ਪਤੀ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜਬੂਤ ਹਾਂ। ਡੀਐਸ ਤਿਵਾਰੀਆ, ਜੇ. ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਖਿਆ:

“ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ

(I)A;LR.'i98rPb7&"Hry."32^"

~

"

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਮਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ

Anita Rani and others v. State of Punjab and others
(R. N. Mittal, J.)

ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਸਮੇਤ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧੀਨ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1A ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਸ਼ਰਿਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ। ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਆਸ਼ਰਿਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਪਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਅਣਪਛਾਤੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਏ ਵਿੱਚ 'ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ' ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਜਾਂ ਆਸ਼ਰਿਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਦੂਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 1A ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 'ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ' ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਨਿਰਭਰ ਡੈਂਟਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਲਈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਖੁਦ।"

(8) ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ, ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਵਿਜੇ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਦਿਆ ਸਾਗਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਪੈਰਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 1A ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਤਨੀ, ਪਤੀ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 1 ਏ ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 1 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ, ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਹੈ।

ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਇਹ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦਲੀਲਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਦਾ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। , ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੇਢੰਗੇ ਜਾਂ ਬੇਢੰਗੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (AIR 1952 SC 47 ਅਤੇ AIR 1926 PC 29 ਦੇਖੋ)। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ , ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(9) ਸ੍ਰੀ ਓ ਸਲੂਜਾ, 3 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਟ੍ਰਲਰਡਨਕੋਸਲ 1 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ *ਰਿਵਰਜ਼ ਸਟੀਮ ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾ ਲਾਈ ਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ*, (2) *ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਮੁਲਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ* (3) ਅਤੇ *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸੱਤਿਆਬਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ* (4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। *ਰਿਵਰਜ਼ ਸਟੀਮ ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ , ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ *ਫਾਰਮਾ ਪਾਉਪਰਿਸ* ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਰਡਰ XXXIII ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ ਨਿਯਮ 5। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸੇ ਬੈਂਚ ਨੇ *ਰਿਵਰਜ਼ ਸਟੀਮ ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਖੰਟਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (5) ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ। ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ *ਫਾਰਮਾ ਪਾਉਪਰਿਸ* ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਕੇਸ ਵੀ ਘਾਤਕ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖੰਟਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਿਕ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ *ਰਿਵਰਜ਼ ਸਟੀਮ ਨੈਵੀਗੇਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ* ਦੀ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਸ਼ਤੀ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਡੁੱਬ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ *ਫਾਰਮਾ ਕਪੋਰੀਸ* ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ

- (2) ਏਆਈਆਰ 1934 ਕੈਲ. 712.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1958 ਰਾਜ. 188.
- (4) ਏਆਈਆਰ 1966 ਪੈਟ. 130.
- (5) ਏਆਈਆਰ 1934 ਕੈਲ. 632.

ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਈ
ਅਤੇ ਹੋਰ (ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਐਕਟ, ਨੇ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ XXXI I II, ਨਿਯਮ 2 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੁਕਸ ਲਈ, ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਖੰਡਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ। ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਸੌਖ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੱਤਿਆਬਤੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਸੀ, ਗਰੀਬ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾ ਲਿਖਣਾ ਘਾਤਕ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ।

(10) ■'ਓਪੂਰੇ ਦੱਸੋ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, IJ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 28 ਸਤੰਬਰ 1987 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.

ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਅਤੇ
ਇੱਕ ਹੋਰ,—ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1985 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1589 .

9 ਸਤੰਬਰ 1987 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ (HI of 1911)—ਸੈਕਸ਼ਨ 236 — ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਮਰ ਦਾ ਸਬੂਤ—ਸਰਕਾਰ (ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ

ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ।